

Аналіз рекреаційних умов та ресурсів території Гадяцької ОТГ

<https://doi.org/10.17721/2786-4561.2023.3.2-3/13>

Грунтенко А. Г., Купач Т. Г.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна
hruntenkoanna2004@knu.ua

Надійшла до редакційної колегії 20.11.2023.

Прийнята: 03.12.2023

Анотація: Стаття висвітлює потенціал туристично-рекреаційного розвитку території Гадяцької об'єднаної територіальної громади (ОТГ) на основі огляду природних та історико-культурних ресурсів. Зазначається, що Гадяцька ОТГ має значний потенціал для різноманітних видів рекреаційної діяльності, таких як розробка туристичних маршрутів, просування туристичного продукту, створення історичного центру міста, розвиток сільського туризму, релігійного туризму та літературного туризму. Стаття підкреслює необхідність інтенсифікації зусиль у рекламі, реконструкції інфраструктури та покращення транспортного сполучення для забезпечення зручності туристів. Загальний висновок статті вказує на великий культурний та історичний потенціал Гадяччини для туристичного відвідування та акцентує важливість співпраці між різними рівнями влади та інвесторами для ефективного розвитку туризму в регіоні.

Ключові слова: рекреаційні ресурси, Гадяцька ОТГ, рекреаційна діяльність.

Analysis of recreational conditions and resources of the Hadyach united territorial community (UTC)

Hruntenko A., Kupach T.

Taras Shevchenko National University, Kyiv, Ukraine, hruntenkoanna2004@knu.ua

Abstract: The article explores the potential for tourism and recreational development in the territory of the Hadyach United Territorial Community (UTC) based on a survey of natural and socio-cultural resources. It is highlighted that the Hadyach UTC possesses significant potential for various forms of recreational activities, including the development of tourist routes, promotion of the tourist product, establishment of a historical city center, rural tourism development, religious tourism, and literary tourism. The article emphasizes the need to intensify efforts in advertising, infrastructure reconstruction, and improvement of transportation connections to ensure convenience for tourists. The overall conclusion of the article points to the rich cultural and historical potential of Hadyach for tourist visits and underscores the importance of collaboration between different levels of government and investors for the effective development of tourism in the region.

Keywords: recreational resources, Hadyach community, recreational activities

Вступ. Сучасна туристична карта України багата на відомі та популярні місця, але є також багато маловідомих, які не менш цікаві. Однією з таких локацій є територія Гадяцької ОТГ в Полтавській області. Гадяцька громада розташована на березі річки Псел і має заповідні території і мальовничі ландшафти. Центром громади є місто Гадяч. Леся Українка в листі до Ольги Кобилянської писала про нього: «...Це місто лагідної краси і такої України, що україншіої немає...». **Актуальність** даного дослідження обумовлена кількома факторами:

– по-перше, Гадяцька громада має значний рекреаційний потенціал, який потребує комплексного дослідження та оцінки.

– по-друге, рекреаційні ресурси території є важливим складником в соціально-економічному розвитку територій через організацію та розвиток різних видів туристичної та рекреаційної діяльності, зокрема, екотуристичної, оздоровчої, сільської зеленої рекреації та туризму, подієвого та літературного туризму тощо.

– по-третє, дослідження рекреаційних умов та ресурсів території громади є основою для розробки стратегій розвитку в напрямках покращення умов життя та праці мешканців, зокрема, планування векторів розвитку рекреаційної та туристичної діяльності на території громади.

Метою дослідження є вивчення рекреаційних умов та ресурсів Гадяцької ОТГ.

Об'єктом дослідження є територія Гадяцької ОТГ, **предметом** виступають рекреаційні та туристичні ресурси й умови території для розвитку туристсько-рекреаційної діяльності у межах громади.

Матеріали та методи дослідження.

В роботах Масляка П.О. *рекреаційні ресурси* визначаються як об'єкти, явища і процеси природного та антропогенного походження, що використовуються або можуть бути використані для розвитку рекреації і туризму. Вони є матеріальною і духовною основою формування ТРС різного типу і таксономічного рангу (Масляк П., 2007).

Головною властивістю рекреаційних ресурсів є те, що їм властива здатність відновлювати і розвивати духовні та фізичні сили людини. Такі ресурси придатні як для прямого, так і для опосередкованого споживання, надання різноманітних послуг курортно-лікувального і рекреаційно-туристського характеру (Масляк П., 2008, Фоменко Н., 2007).

Н. В. Фоменко в своїх роботах дає наступне визначення *рекреаційним ресурсам*: ресурси, що є матеріальною передумовою формування рекреаційної галузі народного господарства, її ресурсною базою. Вони потребують бережного і економного використання, охорони і примноження. Все це пов'язано з необхідністю їх кількісної та якісної оцінки, визначення придатності та альтернативності використання в тій чи іншій галузі народного господарства (Фоменко Н., 2007).

Здебільшого виділяють три типи рекреаційних ресурсів:

- природні;
- історико-культурні;
- соціально-економічні.

Коваль П.Ф. в своїй праці «Виїзний туризм» визначає, що туристичному (рекреаційному) потенціалу території необхідно приділяти більше уваги процесу виявлення можливостей розвитку в'їзного туризму. Адже, рекреаційний потенціал території має вивчатися під кутом зору його придатності для організації обслуговування іноземних туристів (Коваль П., 2010).

Туристичний потенціал території складається з трьох елементів:

- ресурси;
- інфраструктура;
- імідж.

Про курорт Гадяч писав в своїй роботі Петранівський В. Л., що це кліматичний курорт лісової зони Полтавщини, розташований у мальовничій місцевості на березі Псла. Клімат характеризується неспекотним літом з середньою температурою липня +20 °С і відносно теплою зимою з середньою температурою січня -7 °С. Річна кількість опадів сягає 500 мм. Функціонував санаторій для лікування туберкульозу (Петранівський В. 2006).

Луговий А., описуючи місто, яким воно було за часів Гоголя, зазначив, чим воно відрізняється від інших міст України: «Благодатним повітрям, а відтак довголіттям тих, хто тут живе. Хочете довго жити – їдьте до Гадяча» (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

Досліджували в своїх роботах територію міста і його туристичну привабливість Д.Ю. Гринюк, І.О. Степанець, О.В. Борисова.

В рамках даного дослідження проведено аналіз краєзнавчої інформації про історико-культурну спадщину регіону та його туристичну привабливість. Адже Гадяцька ОТГ має сприятливі природні умови, давню історію та унікальні культурні особливості, що є цінними туристичними та рекреаційними ресурсами. Громада має потенціал для розвитку різних видів туризму, зокрема, екотуризм, культурно-пізнавальний та лікувально-оздоровчий туризм.

Результати їх аналіз. Відповідно до існуючої класифікації рекреаційно-туристичних ресурсів в даному дослідженні проаналізовано природні рекреаційні ресурси Гадяцької ОТГ, що визначають напрями розвитку рекреаційної та екотуристичної діяльності громади, оскільки туризм та рекреація є ресурсозалежними напрямками діяльності.

Гадяцька ОТГ розташована на території Миргородського району, який займає центральну та північну частину Полтавської області. Цей район межує з Сумською та Чернігівською областями. Район був утворений під час адміністративно-територіальної реформи в Україні 2020 року. Адміністративний центр - місто Миргород. Дана адміністративна одиниця включає в себе раніше ліквідовані райони: Миргородський (в межах до 2020 року), Гадяцький, Великобагачанський, Шишацький, Лохвицький. Громада розташована у центрі Придніпровської низовини, яка характеризується рівнинним рельєфом з абсолютними відмітками 120-170 м. Територія міста лежить у басейні річки Псел, яка протікає на північному заході. Територія Гадяцької ОТГ, характеризується різноманітними природними умовами. Тут знаходяться ліси, степи, річки, озера, заплавні луки та інші природні об'єкти. Найбільш цікавими є заплава річки Псел та його притока Грунь, Регіональний ландшафтний парк «Гадяцький» та лісові масиви. Гадяцька ОТГ має помірно-континентальний клімат, з прохолодною зимою і теплим літом. Середня температура липня +25 °С, січня -6,5 °С. Оподи бувають переважно влітку, у вигляді дощів. Найбільш дощові місяці червень і липень.

Центральна частина Лівобережної України, до якої відноситься Полтавська область, розташована в межах Придніпровської низовини. Територія громади представлена осадовими породами різного віку. Сучасний рельєф Полтавщини сформувався під впливом ендегенних та екзогенних сил Землі головним чином протягом кайнозойської ери (60-70 млн. років до н. е.). Основні риси були закладені в неогеновий період цієї ери після поступового відступу на південь Харківського моря і формування річкової сітки. Геоморфологічна поверхня області утворює слабохвилясту, нахилену до Дніпра рівнину, розрізану долинами річок Ворскли, Сули, Псла, Орлика та їх приток (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

Долини річок мають різко асиметричну будову: правий схил їх крутий, високий, а лівий - пологий. Кількість річкових терас Полтавщини нараховується від трьох і більше. Найбільш чітко виражена у рельєфі та найбільш розповсюджена заплавна тераса. Вона складена річковими пісками, заплавними супісками та суглинками, болотними мергелистими суглинками, мулом, торфом та сапропелем (Ю. Великодний, С. Біда, А. Ягольник, О. Пащенко, В. Житник, 2012).

Лесове плато Полтавщини складено з поверхні лесовими та лесоподібними відкладами четвертинної формації потужністю до 20 м, під якими залягають нижньочетвертинні червоно-бурі глини, котрі у свою чергу підстилаються глинами неогену.

Нижче залягають піски Полтавської та Харківської світи. Плато обмежно руслами річок і розрізано багатьма ярами та балками, по яких протікають невеликі річки та струмки (Ю. Великодний, С. Біда, А. Ягольник, О. Пащенко, В. Житник, 2012).

Більшість схилів Полтавщини відносяться до зсувонебезпечних та зсувних. Зсуви мають локальний характер, а їх розміри не перевищують по ширині 100 м. Як правило, на вільних від забудови територіях на схилах фіксуються виходи ґрунтових вод на поверхню, схил має хвилястий або «ступінчатий» рельєф і характерну рослинність. Спроба забудови вільних майданчиків без проведення протизсувних заходів сприяла активізації зсувів (Ю. Великодний, С. Біда, А. Ягольник, О. Пащенко, В. Житник, 2012). Зокрема, в м. Гадяч неодноразово спостерігалось це явище. Зсуви в області є серйозною проблемою, яка потребує вирішення. Для цього проводяться комплекси заходів, спрямованих на запобігання виникненню зсувів та їхньому розвитку.

Ґрунтові дослідження професора В. В. Докучаєва на Полтавщині показали, що території, які були під лісами в минулі часи, були значно більшими сучасних. Про це свідчить наявність і розвиток сірих лісових ґрунтів, а також відсутність на території області незмінних супутників степу – справжніх курганів. Є твердження про те, що на кінець XVII ст. ліси в нашому краї займали 30-34 % території. Так, за свідченнями проф. Ляскоронського В.Г., ліси у північній частині Полтавської губернії займали значні площі - «...були великими...». У верхів'ях р. Сули були ліси з великою кількістю дуба віком 600 і більше років. Дуби досягали сажня і більше у поперечному зрізі (один сажень дорівнює 2.13 м.) (Булава Л., 2017). На території Гадяцької ОТГ переважають чорноземи типові, лучно-болотні та дерново-слабопідзолисті ґрунти (Булава Л., 2017).

Миргородський район, до якого входить Гадяцька ОТГ, знаходиться в помірному кліматичному поясі. Середня температура липня +25 °С, січня –6,5 °С. Слід вказати, що для Полтавщини властивий континентальний тип річного ходу атмосферних опадів (з мінімумом узимку і максимумом улітку). Так, взимку вони в середньому складають 18%, весною і восени по 22%, а літом 38% від річної норми. Найбільш дощові місяці - липень і червень (по 60...70 мм). Мінімум опадів спостерігається у вересні. За три зимові місяці випадає в середньому тільки 85 мм опадів (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

Річка Псел є однією з найбільших річок України, її довжина становить 718 км. Основними притоками річки Псел на території Гадяцької ОТГ є, річка Хорол (права притока) довжиною 364 км, річка Грунь (ліва притока) довжиною 73 км. Вона бере свій початок поблизу села Сократів на висоті близько 226 м над рівнем моря і упадає в Дніпро з лівого берега на 564 км від гирла, у 10 км – нижче м. Кременчук на висоті 62,4 м над рівнем моря. Верхня частина басейну річки Псел розташована на південно-західному схилі Середньоросійської височини, нижня – в межах Придніпровської низовини. На півночі і північному сході басейн річки Псел межує з басейнами лівобережних притоків річки Сейм, на заході – з басейном річки Сула, на південному сході з верхів'ями басейну річки Сіверський Донець, на південному сході – з басейном річки Ворскла. Довжина басейну досягає 470 км, середня ширина – 40-50 км, найбільша – 95 км. Поверхня басейну являє собою підняту полого горбисту рівнину, сильно розчленовану сухими балками і ярами, а також долинами приток. На вододілах і дуже пологих схилах часто зустрічаються блюдце-подібні поглиблення діаметром 30 – 60 м, глибиною 0,5-2,0 м. У геологічній будові басейну наявні юрські і крейдяні відкладення. Найбільше поширення має біла крейда, зверху прикрита третинними пісками. Четвертинні відкладення представлені лесовидними суглинками значної потужності (Пісоцький Є., Романчук М., 2019). Основними притоками річки Псел на території Гадяцької ОТГ є, річка Хорол (права притока) довжиною 364 км, річка Грунь (ліва притока) довжиною 73 км.

Вододіл між долинами річок Грунь і Хорол проходить ближче до долини р. Хоролу і також асиметричний. Його висоти поступово зменшуються у південно-західному напрямку від 190 до 179 м. Поверхня терасової рівнини найбільш розчленована в зоні правобережжя

долин річок Хоролу, Груні та Псла, де розвинуті балки і яри. За геоморфологічною будовою це лесова, сильно розчленована, рівнина, в межах пліоценових терас, поширена, в основному, в південній і південно-західній частині області, займаючи басейн річок Сули, Хоролу, Груні і правобережжя р. Сумка. Поверхня рівнини полого-хвиляста, сильно розчленована ярово-балковою мережею, яка здебільшого дуже галузиться. Схили балок досить часто розсічені глибокими й активними ярами. Амплітуда висот складає 60-80 м (від 185-195 м до 108-120 м над рівнем моря) (Пісоцький Є., Романчук М., 2019).

За класифікацією якості поверхневих вод за критерієм мінералізації, води р.Псел в межах всіх створів за період 2000-2015 рр. належать до II класу та 2-ої категорії, тобто прісних олігокальциєвих (від 510 до 1000 мг/дм³). За екологічною класифікацією - води «дуже добрі» за станом – «чисті» за ступенем чистоти (Пісоцький Є., Романчук М., 2019).

За дослідженнями лісівників та фізико-географів Полтавщина належить до малолісних і лісо-дефіцитних областей України. Загальна площа лісів області складає 278 тис. га. Лісові масиви на території району мають велике значення для збереження біорізноманітності та виробництва лісових ресурсів. Лісистість її території разом з чагарниками і лісосмугами становить 9,55%. На території області основними типами лісів є широколистяні дубові (діброви) і хвойні соснові (бори). Широколистяні ліси-діброви простягалися смугами шириною 10-25 км уздовж переважно правих підвищених схилів долин найбільших річок краю, інколи вкриваючи майже всю східну частину вододільних плато (Булава Л., 2017). Бори і субори (сосново-дубові ліси) приурочені до перших надзаплавних або борових, переважно піщаних, терас лівобережжя великих і середніх річок. Серед них переважають штучні соснові насадження на пісках (Булава Л., 2017). Восени тут чудово збирати гриби, а в інші сезони відпочивати на свіжому повітрі.

Тваринний світ Полтавської області вражає великою кількістю тварин, в тому числі і занесених в Червону книгу - понад 400 видів. Серед них: нічниця ставкова, перегузня звичайна, тушкан великий (земляний заєць). Також тут можна зустріти диких птахів: балабан, журавель сірий, орлан-білохвіст, пугач, чапля жовта. Серед плазунів - гадюка степова, мідянка (Булава Л., 2017). Фауна Гадяцької ОТГ різноманітна і включає в себе як представників тваринного світу України, так і рідкісні види. Деякі з цих тварин, наприклад, лисиці та зайці, поширені в багатьох частинах України. Інші, такі як білки та дятли, є більш характерними для лісостепової зони. А ще інші, наприклад, кажани та черепахи, є менш поширеними в Україні в цілому (Булава Л., 2017).

На території Гадяцької ОТГ існує кілька спеціалізованих мисливських угідь, які можуть стати приманкою для туристів котрі люблять такий вид відпочинку.

Історико-культурні ресурси, що є в наявності на території громади вказують на можливість розвитку напрямку історичного, меморіального та інших різновидів пізнавального туризму. У минулому місто Гадяч - колишня гетьманська столиця. Свою назву воно отримало від слов'янського «годяче», що означало зручне для життя і оборони місце. Ще в скіфські часи на родючих землях в заплавах рік Псла та Груні охоче селилися люди. А сам Гадяч, як місто, веде своє літочислення з X-XIII століть, коли проходило будівництво Посульської оборонної лінії. У 1442 році поблизу Гадяча будується Красногірський Миколаївський монастир. Отже Гадячу близько 500 років, що підтверджує карта «Границы Литовской Руси в 1533 году», де зазначений Гадяч — єдине місто з теперішньої Полтавщини, що свідчить про його значимість у ті часи. У вересні 2018 року створено Гадяцьку міську об'єднану територіальну громаду. Гадяч став першим містом обласного значення в Полтавській області, яке, приєднавши Біленченківську сільську раду, створило міську об'єднану територіальну громаду. Гадяцька ОТГ займає площу в 7,248 тис. га та налічує 24,7 тис. мешканці (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

Місто Гадяч - це історичний та культурний центр Полтавської області. Він має багату історію, яка починається з часів скіфів. У 1442 році поблизу нього в селі Малі Будища

(Монастирські Будища) був заснований Красногірський Миколаївський монастир. У 1634 році Гадяч отримав статус міста. У 1654 році він став резиденцією гетьмана Богдана Хмельницького. У 1658 році в Гадячі були підписані Гадяцькі статті - договір між Україною та Польщею. У 1663-1668 роках Гадяч був столицею Лівобережної Гетьманщини (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

У 18-19 століттях Гадяч був повітовим містом. Тут діяли повітове та парафіяльне училища, лікарня та шпиталь, 4 церкви та 2 єврейські молитовні будинки. Щорічно в місті проводилися 5 великих ярмарків.

У 20 столітті Гадяч і його околиці зазнали багатьох змін і трагедій. Під час голодомору 1932-1933 років район був віднесений до так званої "Чорної дошки". В роки Другої світової війни в Гадячі була велика єврейська община, яка піддалася репресіям і розстрілам.

З кінця 60-х років Гадяцький район став осередком нафтогазової промисловості (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

Відповідно до аналізу джерел історичних, історико-географічних та суспільно-географічних досліджень і міста Гадяч та земель повіту, місто має довгу історію і цікаве для відвідин туристів. Та на жаль, стан доріг і його маловідомість, відштовхує потенційних відвідувачів. Наразі Гадяч переживає не найкращі часи, хоча колишній районний центр все ще має статус міста обласного значення.

Окрім розвитку історичного, культурного, пізнавального туризму на території громади може розвиватися літературний та подієвий туризм, адже в місті народилися і проживали такі видатні постаті української літератури як Олена Пчілка, Михайло Драгоманов, Панас Мирний, Леся Українка. До Зеленого гаю на гостини приїжджали Лисенки, Ольга Кобилянська та інші представники тогочасної інтелегенції. Олена Пчілка у 1906 - 1914 роках - видавчиня журналу «Рідний Край» з додатком «Молода Україна» (1908 - 1914), «Газети Гадяцького земства» (1917 - 1919). Панас Мирний надихнувшись своєю мандрівкою від Полтави до рідного міста написав нарис «Подоріжжя од Полтави до Гадячого», яка згодом перетворилася на відомий роман «Хіба ревуть воли як ясла повні» (Гринюк Д., Степанець І., Борисова О., 2022).

На розвиток рекреаційно-туристичного господарства мають значний вплив економіко-географічні ресурси. В цілому, громада має необхідні об'єкти та інфраструктуру для розробки комплексних планів розвитку туризму та рекреації. Так, до Гадяцької ОТГ входять входять 1 місто (Гадяч) і 20 сіл: Біленченківка, Бутовичеське, Грипаки, Донцівщина, Київське, Кияшківське, Кіблицьке, Круглик, Малі Будища, Оріханове, Осняги, Острроверхівка, Петроселівка, Писарівщина, Рудиків, Саранчова Долина, Сари, Степаненки, Харківці та Червоний Кут. Гадяцька ОТГ розташована в басейні річки Псел, яка протікає через територію громади з півночі на південний захід (Децентралізація в Україні, 2020)

Через ОТГ проходять такі автошляхи Т 1705 (Лохвиця - Гадяч - Охтирка - Велику Писарівку - пункт контролю Велика Писарівка), Т 1706 (Гадяч - Опішня), Т 1718 (Диканька Решетилівка) і Т 1904 (Білопілья - Терни - Недригайлів - Липова Долина - Гадяч). Також автошлях Н 12 - автомобільний шлях національного значення на території України, Суми Полтава. Проходить територією Сумської та Полтавської областей. Починається в Сумах, проходить через Тростянець, Охтирку, Котельву, Опішню, Диканьку та закінчується в Полтаві, він з'єднує Гадяцьку ОТГ з обласним центром (Децентралізація в Україні, 2020).

На жаль всі автошляхи мають незадовільний стан, тому логістика стає складнішою. На території району проходить залізниця з єдиним пасажирським потягом Гадяч – Кременчук, а також є постійне автобусне сполучення з іншими містами. Тому ці фактори ускладнюють притік туристів на територію ОТГ.

Вигідність соціально-економічного положення підкреслюється близькістю області до індустріального Придніпров'я і Донбасу, розміщенням між двома найбільшими промисловими центрами України Києвом і Харковом (Децентралізація в Україні, 2020).

Стосовно інфраструктури об'єктів забезпечення туризму та рекреаційної діяльності, то наразі, на території міста діють кілька готелів: 5 з них орієнтовані на звичайних туристів, а 2 – на єврейських паломників. Це готелі «Едем», «7Days», «Як в готелі», «Формула», «Гостинний Двір» та паломницькі «למהדרין האדיטש אשל» (Ешель Хадіч Лехмадрін) і «הארחה בית» (Гостьовий будинок) (Booking.com, 2023).

У Гадячі та його околицях є безліч ресторанів, кафе та барів, де можна спробувати традиційну українську та міжнародну кухню. Найбільш популярним серед звичайних туристів та місцевих є «Кав'ярня на Гетьманській», «K&S», «Ресторан Формула», «Шахеризада» та інші. Для єврейських паломників є спеціалізований ресторан «קרצמה מסתובב».

Цікаві пішохідні екскурсії містом пропонує агенція «Феєрверк мрій» під назвою «Гадяч: таємниці старого міста», де розповідається про головні пам'ятки міста — це Зелений (Лесин) гай, Центр хасидизму «Адмор Азакен», Свято-Успенський собор, Гадяцькі підземелля, Музей молотка, Національний музей бджільництва.

Річка Псел являється транскордонною, використовується для отримання електроенергії, для риболовлі, водопостачання та зрошення, на берегах її багато місць відпочинку. Головна річкова артерія має мальовничі береги, багаті на рослинний і тваринний світ. Вона може бути використовується для таких видів туризму, як: пляжний відпочинок, утилітарний туризм та рекреація, водний туризм тощо. Річка Псел має зручні місця для купання, а також розвинену інфраструктуру для пляжного відпочинку, зокрема, пляжі, альтанки і кафе «Sun Siti» та екстремальний парк «Wake-park». Псел є багатим на рибу, тому він є популярним місцем для риболовлі. Річку Псел можна використовувати для сплавів на байдарках, катамаранах та інших плавзасобах. Цю всю амуніцію і плавзасоби можна орендувати на човниковій станції, котра розташована на однойменному пляжі або в приватних осіб у місті.

Ландшафтно-естетичними ресурсами громади можна назвати мальовничі пейзажі, що відкриваються з правого берега р. Псел, на якому розташована місто та ОТГ. Річку Псел і її стариці можна чудово побачити з оглядового майданчика «Десниця щастя», який знаходиться в селі Малі Будища.

До початка пандемії та повномасштабного вторгнення на території міста проводилися різні культурні заходи пов'язані з історією громади — це фестивалі «Козацька столиця» та «Підкова козацької слави». Під час карантину проходили фестивалі «Дивоцвіт Лесинога Гаю» та «Фестиваль сучасних театрів». Окрім цього, до берегів Псла розважатися приїздили на зліт байкерів «Гадяч Мото Рух». На даний час деякі фестивалі поступово відновлюють свою діяльність.

Висновок. В даній статті зроблено огляд природної та історико-культурної спадщини території Гадяцької ОТГ. Отже, відповідно до високого ступеню сприятливості окремих груп рекреаційних ресурсів Гадяч і його околиці можуть спеціалізуватися на наступних видах рекреаційної діяльності:

Розробка туристичних маршрутів: необхідно розробити маршрути, які б включали в себе відвідування основних туристичних об'єктів громади.

Просування туристичного продукту: необхідно провести рекламну кампанію, яка б познайомила потенційних туристів з Гадяцькою громадою.

Створення історичного центру міста: у центрі міста розташовано багато історичних пам'яток, це дозволить об'єднати ці пам'ятки в єдиний туристичний маршрут, а також закінчити реконструкцію старовинної будівлі на Соборній площі.

Розвиток сільського туризму: Гадяцька громада має значний потенціал для розвитку сільського туризму, оскільки розташована на родючих чорноземах і тому тут широко розвинене сільське господарство. Тут можна організувати екскурсії на фермерські господарства, де туристи зможуть познайомитися з традиційним сільським господарством та скуштувати місцеві продукти.

Розвиток релігійного туризму: створення покращених умов проживання для вірян та покращення необхідної інфраструктури. Потрібно розробити спеціальні маршрути, націлені на ознайомлення із звичаями та устоями релігії.

Розвиток літературного туризму: ознайомлення зі спадщиною сім'ї Драгоманових та Панаса Мирного, їх культурною, громадською та літературною діяльністю в межах Гадяччини. Організувати проведення екскурсій по пам'ятних місцях, таких як Зелений Гай, редакція газети «Гадяцького вісника» та краєзнавчий музей.

Проте, наявність та стан соціально-економічної інфраструктури міста Канева та його околиць вказує на недостатньо високий рівень забезпеченості та комфортності для розвитку рекреації та туризму в місті.

Щоб ці місця стали відомими треба налагодити транспортне сполучення, зробити капітальний ремонт трас міжміських сполучень, залучити більше інвесторів для розвитку туристичної інфраструктури та зайнятися відновленням і реконструкцією об'єктів історичної спадщини.

Отже, місто Гадяч – це не просто красива і цікава локація, а й важлива історична та культурна пам'ятка України. Воно може багато що запропонувати туристам – від історичних пам'яток до природних красот. Гадяч та Гадяцька громада – це туристична дестинація, яку варто розвивати і відвідувати, щоб краще пізнати Україну та її історію.

Списо використаних джерел

- 10 готелів у напрямку Гадяч, Україна. Booking.com. URL: <https://www.booking.com/city/ua/hadyach.uk.html> (дата звернення: 14.11.2023).
- Булава Л. М. Природа та населення Полтавської області. Навчальний посібник для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів. – Полтава: Полтавський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників ім. М.В. Остроградського, 2017. – 42 с.
- Гринюк Д.Ю., Степанець І.О., Борисова О.В. Туристичне краєзнавство: Гадяч та його околиці. Навчальний посібник URL: <https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2022/06/posibnyk-turystychno-kraeznavstvo-gadyach-ta-jogo-okolyczy-2022.pdf> (дата звернення: 20.10.2023).
- Географія Полтавщини - клімат. URL: <https://web.archive.org/web/20120401005402/http://geo.pnpu.edu.ua/climate.php> (дата звернення: 14.11.2023).
- Великодний Ю.Й., Біда С.В., Ягольник А.М., Пашенко О.Ю., Житник В.С. Особливості геоморфологічної та геологічної будови Полтавської області. Збірник наукових праць. Сер.: Галузеве машинобудування, будівництво. 2012. – Вип. 4 (2). – С. 49-54. URL: <http://reposit.pntu.edu.ua/handle/PoltNTU/7088> (дата звернення: 14.11.2023).
- Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство. Все о туризме: туристическая библиотека. URL: https://tourlib.net/books_ukr/petranivsky.htm (дата звернення: 20.10.2023).
- Пісоцький Є., Романчук М. Характеристика мінерального складу води в басейні р.Псел. URL: http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/6916/1/Pisocky_Romant_Jito_mir_7-11_2019.pdf (дата звернення: 14.11.2023).
- Полтавська область - Склад громади. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua/gromada/624/composition> (дата звернення: 12.11.2023).